



Datum van
inontvangstneming

:

03/12/2021

Zaak C-487/21

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

9 augustus 2021

Verwijzende rechter:

Bundesverwaltungsgericht (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

9 augustus 2021

Verzoekende partij:

F.F.

Verwerende partij:

Österreichische Datenschutzbehörde

Andere deelnemer aan de procedure:

CRIF GmbH

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Beroep tegen een besluit van de Österreichische Datenschutzbehörde (autoriteit voor gegevensbescherming, Oostenrijk) betreffende de verstrekking, in het kader van een verzoek om inzage op grond van artikel 15, lid 3, van verordening (EU) 2016/679, van een kopie van persoonsgegevens die zijn verwerkt

Voorwerp en rechtsgrondslag van de verwijzing

Uitlegging van artikel 15 van verordening (EU) 2016/679; artikel 267 VWEU

Prejudiciële vragen

1. Moet het begrip „kopie” in artikel 15, lid 3, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de

bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming, PB 2016, L 119, blz. 1; hierna: „AVG”) aldus worden uitgelegd dat daarmee een fotokopie, een facsimile of een elektronische kopie van een (elektronisch) gegeven wordt bedoeld, of valt daar, uitgaande van de omschrijving van dit begrip in Duitse, Franse en Engelse woordenboeken, ook een „*Abschrift*”, een „*double*” („*duplicata*”) of een „*transcript*” onder?

2. Moet artikel 15, lid 3, eerste volzin, AVG, waarin is bepaald dat „de verwerkingsverantwoordelijke [...] een kopie [verstrekt] van de persoonsgegevens die worden verwerkt”, aldus worden uitgelegd dat deze bepaling voorziet in een algemeen recht van een betrokkene op verstrekking van een kopie van – ook – volledige documenten waarin persoonsgegevens van de betrokkene zijn verwerkt, of, voor zover van toepassing, op verstrekking van een kopie van een uittreksel uit een databank waarin de persoonsgegevens zijn verwerkt, of houdt die bepaling in dat de betrokkene – alleen – recht heeft op een getrouwe reproductie van de op grond van artikel 15, lid 1, AVG mede te delen persoonsgegevens?
3. Moet, indien de tweede vraag aldus wordt beantwoord dat de betrokkene slechts recht heeft op een getrouwe reproductie van de op grond van artikel 15, lid 1, AVG mede te delen persoonsgegevens, artikel 15, lid 3, eerste volzin, AVG aldus worden uitgelegd dat het, gelet op de aard van de verwerkte gegevens (bijvoorbeeld met betrekking tot de in overweging 63 AVG genoemde diagnoses, onderzoeksresultaten, beoordelingen, of ook bescheiden in verband met een toetsing in de zin van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 20 december 2017, C-434/16, EU:C:2017:994) en het transparantiegebod van artikel 12, lid 1, AVG, in individuele gevallen niettemin noodzakelijk kan zijn om ook tekstpassages of hele documenten aan de betrokkene te verstrekken?
4. Moet het begrip „informatie” die volgens artikel 15, lid 3, derde volzin, AVG „in een gangbare elektronische vorm” aan de betrokkene moet worden verstrekt, wanneer deze zijn verzoek elektronisch indient „en niet om een andere regeling verzoekt”, aldus worden uitgelegd dat daarmee enkel de in artikel 15, lid 3, eerste volzin, AVG bedoelde „persoonsgegevens die worden verwerkt” worden bedoeld?
 - a. Indien de vierde vraag ontkennend wordt beantwoord, moet het begrip „informatie” die volgens artikel 15, lid 3, derde volzin, AVG „in een gangbare elektronische vorm” aan de betrokkene moet worden verstrekt, wanneer deze zijn verzoek elektronisch indient „en niet om een andere regeling verzoekt”, dan aldus worden uitgelegd dat daarmee ook de informatie waarnaar wordt verwezen in artikel 15, lid 1, onder a) tot en met h), AVG wordt bedoeld?

- b. Indien ook de vierde vraag, onder a), ontkennend wordt beantwoord, moet het begrip „informatie” die volgens artikel 15, lid 3, derde volzin, AVG, „in een gangbare elektronische vorm” aan de betrokkene moet worden verstrekt, wanneer deze zijn verzoek elektronisch indient „en niet om een andere regeling verzoekt”, dan aldus worden uitgelegd dat daarmee niet alleen „persoonsgegevens die worden verwerkt” en de informatie bedoeld in artikel 15, lid 1, onder a) tot en met h), AVG worden bedoeld, maar bijvoorbeeld ook bijbehorende metagegevens?

Aangehaalde bepalingen van Unierecht

Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB 2016, L 119, blz. 1): overweging 63 en de artikelen 4, 12 en 15

Aangehaalde nationale rechtspraak

Voor een restrictieve uitlegging:

- beslissing van het Bundesverwaltungsgericht (federale bestuursrechter in eerste aanleg, Oostenrijk) van 23 september 2020 (W256 2226269-1/13E);
- vonnis van het Arbeitsgericht Bonn (arbeidsrechter in eerste aanleg Bonn, Duitsland) van 16 juli 2020 (3 Ca 2026/19).

Voor een extensieve uitlegging:

- arrest van het Oberste Gerichtshof (hoogste federale rechter in civiele en strafzaken, Oostenrijk) van 17 december 2020 (6 Ob 138/20t);
- beslissing van het Bundesverwaltungsgericht (federale bestuursrechter in eerste aanleg, Oostenrijk) van 2 maart 2020 (W214 2224106-1/13E);
- vonnis van het Verwaltungsgericht Schwerin (bestuursrechter in eerste aanleg Schwerin, Duitsland) van 29 april 2021 (1 A 1343/19 SN).

Korte weergave van de feiten en de procedure

- 1 Bij schrijven van 20 december 2018 verzocht verzoeker een kredietinformatiebureau op grond van artikel 15 AVG om (onder meer) inzage in persoonsgegevens en om toezending van een kopie van de ten aanzien van zijn persoon verwerkte gegevens in een gebruikelijk technische formaat.

- 2 Het kredietinformatiebureau verstrekke de gevraagde inlichtingen gedeeltelijk in geaggregeerde vorm, waarbij de ten aanzien van de persoon van verzoeker opgeslagen gegevens werden weergegeven in een op naam, geboortedatum, straat, postcode en plaats gerangschikte tabel en voorts in een overzicht betreffende ondernemingsfuncties en vertegenwoordigingsbevoegdheden. Andere bescheiden, zoals e-mails of databank-uitdraaien, werden niet verstrekt.
- 3 Op 16 januari 2019 diende verzoeker bij de autoriteit voor gegevensbescherming (hierna: „toezichthouder”) een klacht in wegens de gebrekkige beantwoording van het verzoek om inzage en voerde hij onder meer aan dat hem geen kopie van de gegevens was verstrekt.
- 4 Bij beslissing van 11 september 2019 wees de toezichthouder de klacht af.
- 5 Verzoeker heeft tegen deze beslissing beroep ingesteld bij het Bundesverwaltungsgericht.
- 6 Voor zover het beroep betrekking heeft op artikel 15, lid 3, AVG, heeft het Bundesverwaltungsgericht besloten om het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) te verzoeken om een prejudiciële beslissing.

Voornaamste argumenten van de partijen in het hoofdgeding

- 7 **Verzoeker** betoogt dat met „kopie van de gegevens” bijvoorbeeld e-mails en databank-uittreksels worden bedoeld die persoonsgegevens bevatten. Het recht op een gegevenskopie bestaat los van het recht op inhoudelijke inzage in de verwerkte gegevens, waarbij een bewerking van de gegevenskopie niet is toegestaan, behalve in de in artikel 15, lid 4, bedoelde gevallen.
- 8 Het **kredietinformatiebureau** betoogt in dit verband dat een afgifte van de gegevenskopie in beginsel moet worden afgewezen en er in casu evenmin sprake is van toegevoegde waarde voor verzoeker. Alle informatie en gegevens blijken uit het inzageverzoek en de inzage; daarnaast zijn geen verdere gegevens opgeslagen. Ook zou de afgifte van een kopie haar bedrijfsgeheimen schenden, aangezien een kopie van gegevens uit de relationele databank noodzakelijkerwijs ook de logisch-wiskundige verbanden van de afzonderlijke gegevensbestanden zou weergeven.
- 9 De **toezichthouder** betoogt dat verzoeker geen recht heeft op een kopie in de vorm van een facsimile. De gegevensbeschermingsrechtelijke inzage in eigen gegevens is bedoeld om na te gaan of de gegevens in overeenstemming met de wet worden verwerkt en om de rectificatie, uitwissing of afscherming van de gegevens voor te bereiden (zie arresten van het Hof van 7 mei 2009, [REDACTED] C-553/07, EU:C:2009:293, en 17 juli 2014, Y. S. e.a., C-141/12 en C-372/12, EU:C:2014:2081). In zoverre is het recht op inzage een procedureel begeleidend recht en derhalve is het belang van verzoeker normatief beperkt. Onder verwijzing naar overweging 63 AVG en het reeds aangehaalde arrest Y. S. e.a. heeft de

toezichthouder reeds beslist dat artikel 15, lid 3, AVG geen grondslag biedt voor een recht op verstrekking van een kopie van documenten die persoonsgegevens bevatten. Artikel 15, lid 3, AVG voorziet enkel in het recht op een „kopie van de persoonsgegevens die worden verwerkt”. Volgens deze gedachtegang kan op basis van artikel 15, lid 3, AVG niet worden verzocht om de afgifte van kopieën van documenten in de vorm van volledige facsimile's, aangezien dit niet voortvloeit uit de bewoordingen van die bepaling. Een dergelijke verstrekking van volledige documenten zou ook in strijd zijn met richtlijn 2011/24/EU: Artikel 2, onder c), ervan verwijst naar richtlijn 95/46/EG (thans de AVG) en laat deze onverlet. Artikel 4, lid 1, onder f), en artikel 5, onder d), van richtlijn 2011/24/EU verlenen uitdrukkelijk een recht op de ontvangst van een kopie „van het medisch dossier”, dat wil zeggen een recht op afgifte van volledige kopieën van documenten. Zou in het licht van deze bepaling worden aangenomen dat artikel 15, lid 3, AVG voorziet in de afgifte van volledige documenten, dan zouden de regelingen van andere handelingen, zoals bijvoorbeeld richtlijn 2011/24/EU, een lege huls zijn.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 10 De door het Bundesverwaltungsgericht concreet te beoordelen vraag is, of de verstrekking van de persoonsgegevens van verzoeker in de vorm van een tabel en een overzicht in de informatiebrief van het kredietinformatiebureau beantwoordde aan het recht om een kopie te verkrijgen als bedoeld in artikel 15, lid 3, AVG, dan wel of verzoeker recht heeft op de verstrekking van een kopie van zijn persoonsgegevens die door het kredietinformatiebureau worden verwerkt, niet in geïsoleerde vorm, maar in de vorm van kopieën of uittreksels van eventuele correspondentie en van de inhoud van databankbestanden en dergelijke. Zo dit laatste het geval is, moet het beroep van verzoeker worden toegewezen, aangezien die documenten tot op heden niet zijn afgegeven en de toezichthouder het recht hierop in zijn bestreden beslissing heeft afgewezen.
- 11 Op grond van de omstreden meningen in de rechtsleer en de eveneens inconsistente rechtspraak vraagt de verwijzende rechter zich af wat precies met het begrip „kopie” in de zin van artikel 15, lid 3, eerste volzin, AVG wordt bedoeld (eerste prejudiciële vraag).
- 12 Voorts rijst de vraag, of het daarbij gaat om een verduidelijking of wijziging van het algemene inzage-recht in de zin van artikel 15, lid 1, AVG en of met de bepaling veeleer wordt vastgelegd hoe een betrokkene de informatie over zijn persoonsgegevens die worden verwerkt dient te ontvangen? Of voorziet deze bepaling in een eigen, autonoom recht op een fotokopie/facsimile/(elektronisch) databank-uittreksel of op een kopie van volledige documenten en bescheiden waarin persoonsgegevens van de betrokkene voorkomen, dat verder gaat dan het in artikel 15, lid 1, AVG bedoelde recht? Deze vragen liggen ten grondslag aan de tweede prejudiciële vraag.

- 13 De restrictievere opvatting in literatuur en rechtspraak is ingegeven door het normdoel van het recht op inzage, dat – eenvoudig gezegd – dient ter voorbereiding van de uitoefening van andere rechten van de betrokkene, en richt zich in die zin meer op de verstrekking van informatie over de verwerkte persoonsgegevens, ook in geaggregeerde vorm, bijvoorbeeld in de vorm van een lijst. In dit verband wordt verwezen naar overweging 63 AVG, volgens welke een betrokkene het recht moet hebben om de persoonsgegevens die over hem zijn verzameld in te zien, zodat hij zich van de verwerking op de hoogte kan stellen en de rechtmatigheid daarvan kan controleren. Voorts wordt op grond van de bewoordingen van artikel 15, lid 3, AVG geargumenteed en opgemerkt dat daarin sprake is van een kopie van de gegevens die zijn verwerkt en niet van een kopie van de documenten waarin de gegevens worden gebruikt.
- 14 De extensieve opvatting stelt de uitgebreide beschermingsdoelstelling van de AVG in haar geheel op de eerste plaats, waaruit mogelijk een ruimere controlebevoegdheid van de betrokkene voortvloeit: als gevolg hiervan zou het recht op afgifte van een kopie van de gegevens in de vorm van een fotokopie, facsimile, databank-uitdraai of een (elektronisch) databank-uitreksel of een kopie van volledige documenten en bescheiden de controleerbaarheid versterken of, volgens sommigen, überhaupt eerst mogelijk maken. Alleen zo kan worden nagegaan of de gegevens correct zijn gekoppeld aan de juiste persoon, bijvoorbeeld bij een foto ingeval van op elkaar lijkende voorwerpen (zoals rijtjeswoningen van hetzelfde bouwtype). Voorts wordt ook verwezen naar de bewoordingen van overweging 63 AVG, waarin sprake is van directe inzage in de persoonsgegevens en niet van inzage in een overzicht.
- 15 Beide opvattingen verwijzen daarbij, als hulpmiddel bij de uitlegging, ook naar artikel 15, lid 4, AVG, volgens hetwelk het recht op een kopie krachtens lid 3 geen afbreuk mag doen aan de rechten en vrijheden van anderen. Uit deze bepaling zou kunnen worden afgeleid dat de als kopie te verstrekken persoonsgegevens niet los mogen worden overgelegd, maar steeds moeten worden overgelegd in de context van de verwerking ervan, dat wil zeggen als onderdeel van een volledig document (zoals een e-mail), of van een databank-uitreksel dat meer dan alleen de persoonsgegevens bevat. Uit deze bepaling zou echter ook kunnen worden afgeleid dat zij enkel betrekking heeft op de gevallen waarin de mede te delen en als kopie te verstrekken persoonsgegevens die verwerkt worden niet kunnen worden geïsoleerd, aangezien zij onlosmakelijk verbonden zijn met beschermde gegevens van derden, zoals bijvoorbeeld het geval is bij een filmopname waarin ook andere personen te zien zijn.
- 16 In het geval van een restrictieve uitlegging van artikel 15, lid 3, eerste volzin, AVG, in die zin dat met „kopie” niet een recht op verstrekking van fotokopieën, gehele documenten of databank-uittreksels wordt bedoeld, rijst gelet op de in overweging 63 uitdrukkelijk vermelde soorten gegevens en het transparantiegebod van artikel 12, lid 1, AVG de vraag, of er in individuele gevallen niettemin sprake kan zijn van een verplichting van een verwerkingsverantwoordelijke om

tekstdelen of documenten als kopie ter beschikking te stellen (derde prejudiciële vraag).

- 17 Tot slot wordt in beide interpretaties – in restrictieve en in extensieve zin – ook verwezen naar het begrip „informatie” in artikel 15, lid 3, derde volzin, AVG , zodat onvermijdelijk de vraag rijst, of dit begrip enkel betrekking heeft op de in artikel 15, lid 3, eerste volzin, AVG bedoelde „persoonsgegevens die worden verwerkt” (vierde prejudiciële vraag) dan wel zich ook uitstrekt tot de informatie bedoeld in artikel 15, lid 1, onder a) tot en met h) (prejudiciële vraag 4a), of zelfs nog verder gaat en bijvoorbeeld ook ziet op bij deze gegevens behorende metagegevens (prejudiciële vraag 4b) – zoals deels wordt bepleit door erop te wijzen dat in artikel 15, lid 3, AVG eerst over persoonsgegevens en vervolgens over informatie wordt gesproken.
- 18 Het Oberste Gerichtshof in Oostenrijk heeft er in zijn arrest van 17 december 2020, 6 Ob 138/20t, reeds op gewezen dat uit artikel 15, lid 3, juncto artikel 12, lid 5, AVG in beginsel voortvloeit dat een patiënt recht heeft op verstrekking van een kopie van zijn medische geschiedenis. In overweging 63 worden gegevens uit medische dossiers uitdrukkelijk genoemd. De uitspraak van het Oberste Gerichtshof kan aldus worden opgevat dat deze „uitsluitend” betrekking heeft op de medische geschiedenis, aangezien het daarbij gaat om een bijzonder wezenlijke en gevoelige vorm van persoonsgegevens worden opgevat, maar ook als een uitspraak over een algemeen recht op verstrekking van kopieën van verwerkte persoonsgegevens.